

fișa disciplinei

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Filosofie Premodernă și Românească
1.4 Domeniul de studii	Filosofie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Filosofie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Filosofie politică						
2.2 Titularul activităților de curs	conf. univ. dr. Mihai Maga						
2.3 Titularul activităților de seminar	conf. univ. dr. Mihai Maga						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		94			
3.8 Total ore pe semestru		150			
3.9 Numărul de credite		6			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• nu este cazul
4.2 de competențe	• nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• nu este cazul

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	• C2.4 Evaluarea comparativă a ideilor și argumentelor unor teorii filosofice și identificarea meritelor și limitelor acestora • C2.5 Soluționarea unei probleme filosofice de complexitate medie, la o disciplină filosofică oarecare • C3.2 Examinarea realității/proceselor sociale, politice, economice prin interogarea și clarificarea asumpțiilor și principiilor care le justifică • C3.4 Examinarea critică și constructivă a conceptelor și viziunilor (abordărilor) din știință, politică, religie și artă • C4.3 Combinarea informațiilor pentru a formula reguli generale sau concluzii referitoare la problemele umane (raționament abductiv și inductiv) • C4.4 Reflecția critică și constructivă asupra modalităților de construire și de aplicare a ipotezelor filosofice referitoare la existența umană • C6.2 Identificarea, înțelegerea și respectarea valorilor, opiniilor, nevoilor, sentimentelor altor persoane sau culturi • C6.3 Aplicarea tehnicilor de rezolvare a problemelor interumane și interculturale (gestionarea situațiilor de criză, negocierea și medierea conflictelor, justificare, consiliere etică și filosofică)
Competențe transversale	•

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Folosirea filosofiei pentru a oferi o întemeiere mai largă a deciziei politice, fundamentând-o pe o viziune generală asupra omului și lumii și supunând-o rigorilor gândirii corecte.
7.2 Obiectivele specifice	• Cunoașterea principalelor probleme ale filosofiei politice • Cunoașterea principalilor gânditori și a evoluției istorice a filosofiei politice

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere în filosofia politică; definirea științei politice polisemantismul termenului „politic/politică”; raportul dintre filosofie și politică; deosebirea dintre știința politică (politologie) și filosofia politică; principalele asumptii și metode în filosofia politică	expunerea, argumentarea, prelegerea	
2. Originile filosofiei politice mitologie politică; reflecția politică în Grecia antică; accesul la decizia politică, fundament al gândirii politice; rolul discursului și al conceptului (retorică vs. filosofie); influențele eticii și metafizicii	expunerea, argumentarea, prelegerea	
3. Ideologii politice: surse filosofice și impact social definirea ideologiei politice; dimensiuni: scopul și metodele; principalele ideologii și asumptiile lor filosofice (liberalism, conservatorism, naționalism, socialism, democrație socială, comunism, anarhism, ecologism, feminism, ideologia religioasă)	expunerea, argumentarea, prelegerea	
4. Autoritatea și puterea deosebirea dintre autoritate și putere; forme de autorizare: rațional-legală, tradițională, carismatică; bazele puterii: legitimarea, loialitatea, coerciția	expunerea, argumentarea, prelegerea	
5. Statul: teorii privind fondarea și rolul statului teorii privind fondarea statului; naturalism și contractualism; rolul statului, de la minima intervenție până la totalitarism	expunerea, argumentarea, prelegerea	
6. Statul: forme de guvernare clasificarea aristotelică a formelor de guvernare; de la regele filosof la societatea deschisă	expunerea, argumentarea, prelegerea	
7. Libertatea: dimensiuni filosofice și politice libertate și determinare; tipuri de libertate: politică, civilă, de exprimare, de conștiință, libertatea minorităților; limitele libertății	expunerea, argumentarea, prelegerea	
8. Dreptatea: raportul dintre morală și politică conceptul de dreptate; dreptatea și adevărul; distribuirea dreptății (egalitarism, echitate); retribuția (coerciția, toleranța, reparația)	expunerea, argumentarea, prelegerea	
9. Drepturile: tipuri de drepturi, stabilirea și respectarea lor drepturi pozitive și drepturi negative; dreptul natural; poziții ideologice privind drepturile; statul de drept	expunerea, argumentarea, prelegerea	
10. Excesele puterii: autoritarism, totalitarism, tiranie, dictatură apariția formelor excesive de putere; ideologii ale autoritarismului, totalitarismului, tiraniei, dictaturii; aparatul de stat și represaliile; forme de rezistență; rolul societății civile	expunerea, argumentarea, prelegerea	

11. Comunitatea civilă: influența ei sub diferite regimuri politice rolul comunității civile în guvernare; formarea societății civile;	expunerea, argumentarea, prelegerea	
12. Gândirea istorică și filosofia: rolul filosofiei istoriei tema sfârșitului istoriei; eshatologie și politică; concepții despre evoluția istorică (lineară, ciclică, progres, regres); conștiința istorică;	expunerea, argumentarea, prelegerea	
13. Reflecția filosofică asupra politicii internaționale problema conflictelor interstatale: doctrina războiului just și pacea universală; ideea unei guvernări mondiale, de la Imperiul universal la globalizare; problemele globalizării	expunerea, argumentarea, prelegerea	
14. Filosofia politică, un instrument de gândire implicarea gândirii filosofice în politică: activă (formează ideologii și valori, stabilește scopuri finale, educă societatea civilă), pasivă (reflecție critică, comparație, integrarea politicului în universul uman); recapitulare	expunerea, argumentarea, prelegerea	

Bibliografie

Senellart, Michel, *Artele guvernării. De la conceptul de regimen medieval la cel de guvernare*, Editura Meridiane, București, 1998;
James Henderson Burns (coord.), *The Cambridge History of Political Thought*, Cambridge University Press, 1988;
Coleman, Janet, *A History of Political Thought. From Middle Ages to the Renaissance*, Blackwell Publishers, Oxford/Malden, 2000;
Nemo, Philippe, *Histoire des idées politiques dans l'Antiquité et au Moyen Âge*, Quadrige/PUF Paris., 2007;
Nemo, Philippe, *Histoire des idées politiques aux temps modernes et contemporains*, Quadrige/PUF, Paris, 2004;
Maga, Mihai, *Filosofia politică a lui Marsilio din Padova*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2012.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Definiția filosofiei politice	Studiarea de texte ajutătoare, interpretarea de texte, dezbateră, discuția	
2. Filosofia politică a lui Platon și a lui Aristotel	Studiarea de texte ajutătoare, interpretarea de texte, dezbateră, discuția	
3. Principalele ideologii politice	Studiarea de texte ajutătoare, interpretarea de texte, dezbateră, discuția	
4. Conceptele de autoritate și de putere	Studiarea de texte ajutătoare, interpretarea de texte, dezbateră, discuția	
5. Cum a apărut statul? Naturalism și contractualism	Studiarea de texte ajutătoare, interpretarea de texte, dezbateră, discuția	

6. Monarhia, aristocrația, democrația	Studierea de texte ajutătoare, interpretarea de texte, dezbateră, discuția	
7. Ce înseamnă libertatea?	Studierea de texte ajutătoare, interpretarea de texte, dezbateră, discuția	
8. Conceptul de dreptate, forme de a face dreptate	Studierea de texte ajutătoare, interpretarea de texte, dezbateră, discuția	
9. Ce drepturi ne sunt necesare?	Studierea de texte ajutătoare, interpretarea de texte, dezbateră, discuția	
10. Ideologii politice care duc la totalitarism, tiranie, dictatură	Studierea de texte ajutătoare, interpretarea de texte, dezbateră, discuția	
11. Rolul societății civile în viața politică. Posibilități și limite	Studierea de texte ajutătoare, interpretarea de texte, dezbateră, discuția	
12. Cum se vede istoria din perspectivă politică? Ce este conștiința istorică?	Studierea de texte ajutătoare, interpretarea de texte, dezbateră, discuția	
13. Despre idealul păcii și justificarea unui război. Contribuie globalizarea la atingerea idealului politic?	Studierea de texte ajutătoare, interpretarea de texte, dezbateră, discuția	
14. Cum ne ajută filosofia politică?	Studierea de texte ajutătoare, interpretarea de texte, dezbateră, discuția	

Bibliografie

David Miller (coord.) – *Enciclopedia Blackwell a gândirii politice*, Humanitas 2000
Barbara Cassin (coord.) – *Vocabularul european al filosofiilor*, Polirom 2013
Évelyne Pisier, *Istoria ideilor politice*, Amarcord 2000
V. Muscă, A. Baumgarten (coord.) – *Filosofia politică a lui Platon*, Polirom 2006
V. Muscă, A. Baumgarten (coord.) – *Filosofia politică a lui Aristotel*, Polirom 2002
Hannah Arendt – *Originile totalitarismului*, Humanitas 2006
Augustin – *Despre cetatea lui Dumnezeu*, (XIV.28 trad. Mihai Maga pe site)
Isaiah Berlin – *Patru eseuri despre libertate*, Humanitas 1996
Dante Alighieri – *Despre monarhie*, ? (trad. Miruna Tătaru-Cazaban)
Ernst Cassirer – *Mitul statului*, Institutul European, 2001
Friedrich Hayek – *Drumul către servitute*, Humanitas 2006
G. W. F. Hegel – *Prelegeri de filosofie a istoriei*, Humanitas 1997
Thomas Hobbes – *Elementele dreptului natural și politic*, Humanitas 2005
David Hume – *Eseuri politice*, Humanitas 2005
Immanuel Kant – *Spre pacea eternă*, All 2008
Gabriel Liiceanu – *Apel către lichele*, Humanitas 1996
John Locke – *Al doilea tratat despre cârmuire*, Nemira 1999
Niccolo Machiavelli – *Principele*, Humanitas 2006
Marsilio din Padova – *Apărătorul păcii*, IRI 2013
John Stuart Mill – *Despre libertate*, Humanitas 2001

Thomas Morus – *Utopia*, Mondero 2003
 George Orwell – *O mie nouă sute optzeci și patru*, Polirom 2002 sau *Ferma animalelor*, Polirom 2002
 Horia Roman Patapievici – *Politice*, Humanitas 1996
 Karl R. Popper – *Societatea descrisă și dușmanii ei*, Humanitas 2005 și *Mizeria istoricismului*, All 1996
 John Rawls – *O teorie a dreptății*, Ed. UAIC 2012
 Jean-Jacques Rousseau – *Contractul social*, Mondero 2007
 Toma din Aquino – *Despre guvernământ*, Polirom 2005
 Max Weber – *Etica protestantă și spiritul capitalismului*, Humanitas 2003

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Studenții vor deprinde metodologia de bază a studiului filosofiei politice, vor învăța să folosească corect conceptele și să argumenteze tezele critice astfel încât să fie capabili să aplice metode filosofice de analiză asupra unor teorii politice, la nivel de începător
- Disciplina a fost elaborată în concordanță cu lucrările din domeniu, publicate în țară și străinătate;
- Unele teme din cadrul cursului cuprind aspecte relevante, ce fac obiectul preocupărilor instituțiilor de profil sau al unor conferințe științifice internaționale, inclusiv dezbateri în cadrul revistelor de circulație internațională

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea conceptelor de bază	Examen scris	25%
	Cunoașterea principalilor gânditori și texte, precum și a interpretărilor acestora	Examen scris	25%
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de muncă independentă	Prezentări orale la seminar	40%
	Participarea activă la seminar	Cuantificarea participării și intervențiilor la seminar	10%
10.6 Standard minim de performanță			
• Cunoașterea minimală a principalelor concepte ale filosofiei politice • Participarea activă la minim 70% din activitatea de seminar. • Nota minimă de promovare este nota 5.			

Data completării

15.10.2024

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

15.10.2024

Semnătura directorului de departament

Prof. Baumgarten Alexander